

Cobertura mínima del sòl en la nova PAC

jul. 27, 2023 |

La nova PAC que enguany s'ha encetat ha portat l'establiment d'unes mesures de condicionalitat reforçada respecte als darrers anys. Formen part de la condicionalitat reforçada les Bones Condicions Agràries i Mediambientals (BCAM) definides al Reial Decret 1049/2022. Aquesta norma estableix 10 BCAM, i una de les que està tenint més impacte és la BCAM 6, referida a la cobertura mínima del sòl per tal d'evitar sòls nus en els períodes més sensibles a l'erosió.

El seu objectiu, doncs, és protegir el sòl enfront de l'erosió, principalment l'erosió hídrica per escolament.

Per al cas concret dels cultius herbacis d'hivern, com ara el blat, l'ordi i similars, s'estableix que no s'ha de llaurar el sòl ni amb volteig ni amb llaurat vertical, durant el període que va des de la recol·lecció fins a l'1 de setembre.

Això pot dificultar el control de les males herbes en una part de les parcel·les, i especialment en el cas de les que practiquen l'agricultura ecològica, atès que en elles no es poden utilitzar herbicides. Al butlletí Extensius.cat de finals de juny es va tractar el tema del control de males herbes en rostolls de conreus extensius:

<https://extensius.cat/2023/06/29/control-de-males-herbes-en-rostolls-de-conreus-extensius>

D'altra banda, aquesta obligació pot dificultar la prevenció d'incendis.

Ara bé, la normativa estatal esmentada preveu que les comunitats autònomes puguin establir, fins a cert punt, algunes flexibilitats. En ús d'aquesta facultat, el DACC, a través de l'Ordre ACC/83/2023 (sobre la DUN) i l'Ordre ACC/165/2023 (sobre flexibilització de requisits arran de la sequera), ha establert el següent:

- En els cultius herbacis d'hivern en què el pendent mitjà (segons el recinte SIGPAC) sigui inferior al 2%, es pot realitzar un llaurat del sòl en tot el recinte a partir de la data de recol·lecció, atès que amb els pendents tan baixos el risc d'erosió hídrica es redueix

molt. En aquests casos, es pot llaurar tant superficialment com amb volteig, si és necessari.

- En els cultius herbacis d'hivern situats en recintes SIGPAC adjacents a terreny forestal, es pot realitzar un llaurat del sòl en tot el recinte a partir de la data de recol·lecció, atès que cal minimitzar el risc de propagació d'incendis forestals. Es pot llaurar tant superficialment com amb volteig, si és necessari. El terreny forestal inclou no tan sols els boscos, garrigues i matollars, sinó també les pastures arbrades i les pastures arbustives.
- En qualsevol cultiu herbaci d'hivern, independentment del seu pendent, i tant si és adjacent a terreny forestal com si no, es pot llaurar una franja perimetral d'un mínim de 5 metres i un màxim de 12 metres d'amplada, abans o després de la recol·lecció. L'objecte d'aquesta possibilitat és la prevenció d'incendis en qualsevol parcel·la, no tan sols a prop de terrenys forestals, atès que els danys per incendis poden provocar pèrdues no tan sols a nivell d'ecosistemes naturals, sinó directament pèrdues de collites agrícoles o, en casos més greus, afectació a granges, habitatges, etc. Com en els casos anteriors, el llaurat pot ser tant superficialment com amb volteig, tot i que en el cas de les franges és preferible el volteig, ja que donarà lloc a un mínim de restes vegetals seques en superfície. El volteig, dins la franja perimetral, aconsegueix la màxima reducció del risc de propagació de les flames.

En relació a cultius que se sembren abans de l'1 de setembre, no es considera un incompliment d'aquesta BCAM el llaurat del sòl abans de l'1 de setembre si es realitza amb la mínima antelació respecte a la sembra, ja que cal que el sòl romangui protegit pel rostoll el màxim de temps possible.

El mateix és aplicable a cultius que està previst sembrar-los no gaire més enllà de l'1 de setembre: alguna de les tasques de preparació del sòl podrien haver realitzar-se abans de l'esmentada data, sempre que aquesta antelació sigui la mínima imprescindible.

No es considera incompliment d'aquestes obligacions el treball amb la picadora o el treball amb la grada de pues, atès que l'efecte que realitzen sobre l'estructura del sòl és mínim:

- En el cas de la picadora, la seva acció incideix només sobre les restes vegetals.
 - Pel que fa a la grada de pues, realitza un treball molt superficial, desterrossant la part més superficial del perfil del terreny i essent alhora un eficaç mètode de desherbatge mecànic de males herbes, contribuint a la reducció de l'ús d'herbicides.
-

AUTORS

SERVEI DE SÒLS I GESTIÓ MEDIAMBIENTAL
DE LA PRODUCCIÓ AGRÀRIA DEL DACC